

Salman Rushdie.

FOTO AFP

Herinneringen aan iconische verhalen

Rushdie op zijn best in 'Quichot'

Sonja de Jong

Een flinke dosis Don Quichotte, een snuif Pinokkio, een reeks bekende en minder bekende Hollywoodfilms. En vooral een heel grote schep eigenzinnige Rushdie.

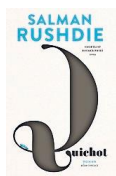
Ziedaar het recept voor 'Quichot', de nieuwe roman van Salman Rushdie (1947). De Indiaas-Amerikaanse auteur broウト er een wereld verhaal van, vol ongerijmdheden, scherpzinnig commentaar op de wereld van nu en eindeloze fantasie. Rushdie op zijn best, deze 'Quichot'.

Geheel volgens zijn eigen receptuur vervlecht Rushdie ook nu weer een flink aantal verhalen dooreen. Centraal staat een naamloze schrijver, die onder de schuilnaam Sam DuChamp een aantal slecht gelezen spionageromans schreef, maar nu besluit zijn pen te wijden aan een verhaal over een moderne Don Quichot, een man die vecht tegen het kwaad om aldus de schone Salma R. te veroveren.

Dwars door DuChamps verhaal lezen we de avonturen van deze moderne Quichot, een zekere Is-

'Quichot'

Fictie. Salman Rushdie. Vert. Karina van Santen en Martine Vosmaer. Uitg. AtlasContact, €24,99.

★★★★★

mail Smile, wiens leven in vele opzichten een spiegeling is van het leven van zijn bedenker. DuChamp heeft een zoon, geheel volgens Rushdie-logica Marcel Duchamp geheten, Quichot creëert zelf uit lucht een zoon. Duchamp is al een half leven gebouilleerd met zijn zus, Quichot probeert het goed te maken met zijn eigen zus.

Het knappe van Rushdie is dat hij van een verhaal met zoveel ongerijmdheden toch een warmbloedig en volslagen overtuigend geheel weet te maken. Wat voor bizars zijn personages ook meemaken, je wilt ze blijven volgen. Net

als zijn bedenker Duchamp is Ismail Smile een man die niet door het leven verwend is, maar zich dapper door alles heen slaat. Als handelsreiziger in medicijnen leeft hij zijn eenzame leven in motels waar de televisie zijn enige vriend is. Zo is ook zijn liefde voor Salma R. ontstaan, een tv-presentatrice van het type Oprah. Als Smile zichzelf een zoon heeft gedacht, aanvankelijk alleen voor hemzelf zichtbaar, maar geleidelijk steeds echter, duikt zowaar ook een Japie Krekel op die deze zoon in het gareel probeert te houden.

Spiegelingen

Knap weet Rushdie zo overal spiegelingen en herinneringen aan iconische verhalen aan te brengen.

'Quichot' laat zich lezen als een avonturenroman vol verwijzingen, maar is tevens een vlijmscherp commentaar op het Amerika onder Trump. Deze 'volkomen denkbeeldige president' is geobsedeerd door nieuwswenders, speelt in op een blanke racistische achterban en slaat kleedkamerpraat over meisjes uit. 'De waarheid was veel vreemder geworden dan zijn fictie', bedenkt Duchamp. En dat geldt ook voor deze fenomenale roman.

Boekrecensies

Toegegeven, het had allemaal beknopter gekund. Het werk van de Georgische Nino Haratischwili wordt gekenmerkt door de wijdlopiegheid die ook de grote Russen van een eeuw eerder kenmerkte. Maar net als bij die grootheden is ook bij Haratischwili's werk die breed uitwaaierende vertelkunst alleen maar een pre. Van de eerste tot de laatste, 673e bladzijde, slaapt zij haar lezers mee in een dramatische geschiedenis tegen de achtergrond van de perestrojka en de twee daaropvolgende Tjetsjeense oorlogen.

De 'generaal' uit de titel is in de eerste Tjetsjeense oorlog als jonge man tegen wil en dank betrok-

Fictie

Nino Haratischwili: 'De kat en de generaal'. Vert. Elly Schippers en Jantsje Post. Uitg. Meridiaan, €34,99.

★★★★★

ken geraakt bij de gruwelijke verkrachting van en moord op een jonge vrouw. Hij wil boete doen en geeft zichzelf aan. Maar de autoriteiten wensen geen ruchtbaarheid aan de schanddaden van het Russische leger te geven en uiteindelijk bezwijkt de jongeman, accepteert het grote geld dat voor het grijpen ligt en groeit in de jaren erna uit tot een machtig man. Maar zijn verleden blijft hem achtervolgen. Het kost hem zijn vrouw en later zijn dochter, de enige in zijn leven die hem menselijk hield.

Na de dood van zijn dochter besluit hij eindelijk in het reine te komen met zijn besmette verleden.

Sonja de Jong

Het is een dramatisch verhaal dat Delphine de Vigan vertelt in haar nieuwe roman 'Verborgene verbintenissen'. Maar nergens wordt ze te sentimenteel. Haast zakelijk doet zij verslag van de ondergang van het jongetje Théo, alleen in de hoofdstukken waarin zij lerares Hélène aan het woord laat, vergunt zij zich gevoelens. Het maakt haar verhaal over een jongen die vermalen wordt tussen solidariteitsgevoelens, eenzaamheid en wanhoop er des te indrukwekkender op.

De ouders van de 12-jarige Théo zijn gescheiden toen het joch 4 jaar was. De ene week woont hij bij vader, de andere bij moeder. De jongen wordt verscheurd tus-

Fictie

Delphine de Vigan: 'Verborgene verbintenissen'. Vert. Floor Borsboom en Eef Gratama. Uitg. De Geus, €21,50.

★★★★★

son zijn solidariteitsgevoelens voor beïden. De enige die merkt dat het niet goed gaat met Théo is zijn lerares Hélène. Alle anderen sluiten liever de ogen. Ondertussen heeft Théo maar één doel voor ogen: zich een alcoholcoma drinken en niet langer verantwoordelijk zijn.

De Vigan weet voelbaar te maken waarom niemand echt naar Théo omkijkt: moeder wil van geen problemen horen, omdat ze daarmee zou moeten toegeven dat ze tekortschiet, vader verzuipert in zijn eigen problemen.

Zonder grote woorden maakt de schrijfster duidelijk: niemand en tegelijkertijd iedereen is schuldig.

Sonja de Jong

Het kan niet eenvoudig zijn voor Sophie Dahl om als schrijfster te moeten opboksen tegen de roem van haar grootvader, Roald Dahl. Onwillekeurig ga je toch kijken of ze zijn talent heeft om prachtige verhalen te vertellen.

Nu, dat valt eigenlijk helemaal niet tegen. Het gigantische talent van haar opa heeft ze niet, maar dat is ook haast niet mogelijk. Toch kan ze wel degelijk spannende verhalen voor kleine kinderen vertellen.

'Madame Badobedah' heeft aanvankelijk, daar gaan we weer met de vergelijking, wel wat weg van 'De heksen' van Roald Dahl. Een oude dame verschijnt met een hoop koffers bij het hotel van

Jeugd

Sophie Dahl: Madame Badobedah. Vert. Alma Huiskens. Uitg. Christoffoor, €15,95.

★★★★★

Mabels ouders en is behoorlijk onaardig. Mabel is een klein meisje dat achter elke deur van het hotel massa's geheimen en avonturen vermoedt.

Aanvankelijk is de vreemde oude dame een groot raadsel voor Mabel, dat haar nieuwsgierigheid alleen maar aanwakert. Heel voorzichtig zoekt ze contact met de vrouw, die met haar onaardige voorkomen probeert te verbergen hoe ongelukkig ze is. Maar Mabel weet haar weer zin in het leven te geven.

En daarin verschilt Sophie Dahl toch behoorlijk van haar grootvader, die veel minder zachtaardig was in zijn verhalen als zijn kleindochter.

Hanneke van den Berg